

lov na rakove (proslov)

CRVENI RAK

II C. R.

Što razumijevamo pod obnovom krvi?

Pod obnovom krvi razumijevamo puštanje u lovište određenog broja i spola zdravih i krupnih primjeraka izvjesne vrste divljači iz drugih udaljenih lovišta, koja će među našu divljač donijeti zdravu krv, tj. pojačati njezino zdravlje, otpornost protiv studeni i bolestima, sposobnost ležanja itd.

PLAVI RAK

II P. R.

A što nam je činiti s raznim prirodnim pojavama i nalazima?

Razni osobiti prirodni pojavi, kao što su na primjer pad meteora, krvava kiša, pješćana kiša, fata morgana (odraz stanovitog predjela u zraku), zatim pojav rjetkih životinja i raznih nakaza bilo ljudskih ili životinjskih (porodaj djeteta sa dvije glave, srašćenih dvojaka, okočenje nakaznih životinja sa dvije glave, šest nogu itd.) kao što i pojav raznih rjetkosti i osobitosti treba u interesu opće znanosti odmah prijaviti nadležnoj oblasti, koja će sve daljnje poduzeti, da se ovakvi vanredni pojavi i nakaze usčuvaju i muzejima pošalju.

BELI RAK

II B. R.

Što je novoga u domovini?

— Krivično vijeće Okružnog suda osudilo je limara S(tevana) V. (22) iz Subotice na tri i pol godine zatvora zato što je 20. srpnja ove godine u 20 sati u Kaštel-Gomilici ubo nožem J(elinku) M. (19) učenicu iz Subotice.

Stevan i Jelinka dugo su hodali zajedno. Često su se sastajali, ali roditelji djevojke bili su protiv takve veze. Da bi Jelinka zaboravila Stevana, poslali su je ovog ljeta na odmor u Kaštel-Gomilicu. Stevan je tragao za svojom djevojkom i pronašao je. Međutim, kada mu je ona rekla da ga više ne voli i da će ga pozvati u svatove kad se uda, Stevan je izvadio nož i udario je u predio jetre.

I C. R.

II C. R.

Da li poljski jarepčaci vode borbe za koku?

Mladi pijevci, koji si još nisu našli koku, a stari, koji su svoju koku bilo kako izgubili, vode oštre borbe, nastojeći drugima preoteti koku, koja često u takvim slučajevima ostane neoplođena.

I P. R.

II P. R.

Što ćemo činiti prigodom izašiljanja oružničkih ophoda na sajmove i oročjenja u tuđe postajne kotare.

Svi inozemni cigani (mađarski, štajerski, kranjski, bosanski itd.) imaju se bez obzira, imali putnice ili ne, zaustaviti i oblasti ili općini predati, a isto tako se postupa i sa domaćim ciganima, bokcima, prosjacima i skitalicima, ako ne imaju valjanih putnih isprava. Sumnjivci, koji stoje pod redarstvenim nadzorom, ako ne imaju dozvole za polaz sajma ili prošćenja, zatim poznate žepokradice i razni sljepari te uopće po javnu sigurnost pogibeljne osobe imaju se za vrieme sajma u pritvor staviti.

Prefrigani fatovi i lupeži ne dolaze obično na sajmište, nego se šuljaju po bližnjim okolicama sa svojom robom i alatom, a navlastito se skrivaju po šikarama i šumama, po vrtovima, pod mostovima, u samotnim krčmama i drugim zakutcima, te šalju na sajmište svoje ortake, da im nađu mušterije za krađeno blago ili sumnjivu robu, pa je stoga vrlo nužno, da oružničke ophode od vremena do vremena potanko pretraže okolicu sajmišta.

I B. R.

II B. R.

Što je novoga u domovini?

— U blizini željezničke stanice Bistrik u Sarajevu jutros je došlo do neobične nezgode — sudarili su se motorni vlak i konjanik. Nesreća se dogodila kad je konjanik Delija D. star 71 godinu, prelazio prugu dok je iz pravca Beograda nailazio motorni vlak. Starac je zadobio lakše ozljede na glavi, a konj je uginuo. Ovo je prva nesreća ovakve vrste na uzanoj pruži Sarajevo—Beograd poslije rata, jer je konjski saobraćaj u ovom dijelu Sarajeva vrlo rijedak.

I C. R.

II C. R.

Da li je probitačno zatrti u lovištu i posljednju lisicu i posljednjeg jastreba?

Nije probitačno zatrti i posljednju lisicu i posljednjeg jastreba, jer oni vrše u svakom lovištu izvjesnu zdravstvenu ulogu, jer hvataju i jednu bolesnu, krzljavu i zaraženu divljač. Jedino u fazanerijama ne smije biti niti jedne lisice.

I P. R.

II P. R.

Zločini javnog nasilja, što je to?

Zločina javnog nasilja ima 13 slučajeva. Deseti slučaj javnog nasilja nastaje, ako se postupa sa čovjekom kao sa robom. Robstvo ne postoji kod nas, pa stoga svaki rob, čim stupi

na našu zemlju ili koji naš brod, postaje slobodnim i ne smije ga nitko više smetati u njegovoj osobnoj slobodi.

Kazna je t. t. od 1—5 godina, a ako tko god navlaš trguje s robovima, do 10 godina, pri otegotnim okolnostima i do 20 godina.

I B. R.

II B. R.

Što je novoga u domovini?

— Na auto-putu Beograd—Zagreb kod hotela „Nacional“ u petak ujutro dogodio se nezapamćen zločin. Rudolf K. tehničar iz Zemuna, udavio je kravačom svoju djevojku Ljubicu I. službenicu iz Beograda s kojom se tri mjeseca zabavljao. Pošto se uvjerio da je Ljubicu mrtva, ubojica je otišao u najbližu stanicu milicije u prijaviu se.

I C. R.

II C. R.

Čime hranimo sovu ušaru?

Sovu ušaru hranimo ubijenim pticama grabilicama, a i drugim mesom. Hranimo li je čistim mesom, tada moramo meso umotati u perje ili dlaku, jer je to sovi potrebno za njezinu probavu.

I C. R.

II C. R.

Da li i poljski jarepčak sjedi na jajima?

Poljski jarepčak ne sjedi na jajima.

I P. R.

II P. R.

Kažite nam još ponešto o raznim znanjima, vještinama i uputama, potrebnim sigurnosnim organima u opće, te o uporabi fotografije (svjetloslikarstva) u sigurnosnoj službi.

... Mnogo je teže na temelju slike prepoznati zlikovca, koji je na slobodi i koji se potražuje. Sigurnosni organi vrlo često dobivaju takove slike raznih zlikovaca, koji se progone, a i u redarstvenim viesnicima, kao i u raznim novinama se takove slike donose, da se tako zlikovac čim prije pronađe i uhititi. Pri tomu nije dovoljno takovu sliku na brzu ruku progledati ili ju u žepu sobom nositi, jer u slučaju, da se baš na dotičnog zlikovca i naiđe, ne može se fek slika iz žepa isfegnuti i onda uspoređivati, jer za to neće biti ni dosta vremena, a da to zlikovac nebi pravodobno opazio; s druge strane opet izvrgao bi se sigurnosni organ lako neprilici, jer bi mu se svaki čas mogao njetko sličnim prikazati, pa bi tim i nedužne ljude napastovao. Nužno je stoga, da se slike ovakvih potraživanih zlikovaca pomno i točno prouče crtu po crtu tako, da se nekim načinom cijela slika u glavu utvri i da si ju sigurnosni organ uvijek, zatvorivši oči, u mislima u cjelosti predstaviti može, a da mu ta slika vremenom iz pameti ne izađe, treba da se češće ispitava, kakve su i kolike vlasni, dokle dopiru, oblik obrva, položaj očiju, lične kosti (jabučice), nos, uši, brada itd., osim toga treba da pamti razne osobite znakove (bradavice, kozičavost, ožiljci itd.), držanje, pogled, osobiti izražaj lica u opće itd. Ukratko sigurnosni organ treba da znađe, kako se slika proučava i kako se u duhu zadrži, što se samo marljivošću i vježbom polučiti dađe, a znađe li jednom sigurnosni organ svaku fotografiju „na pamet“ naučiti, to će redovito polučiti uspjeh, t. j. upoznati će traženoga zlikovca u slučaju susretaja na prvi pogled. Koliko je tim učinjeno u korist općenite javne sigurnosti i kako se tim olakšava potražna služba, znati će najbolje svaki iole iskusni i za svoje zvanje zauzeti sigurnosni organ.

I C. R.

II C. R.

A da li možemo u prirodi raspoznati divojarca od divokoze?

Raspoznati u prirodi divojarca od divokoze vrlo je teško, ali se ipak može. Divojarca prepoznajemo po kičici dlaka, koja mu visi oko spolovila. Osim toga ima divojarac kukastije rogove (jače zavinate kuke).

I B. R.

II B. R.

Što je novoga u domovini?

I drugo nasilje blizu Sarajeva. Dok Okružni sud priprema proces protiv Branka K. koji je u Rakovici silovao 9-godišnju djevojčicu, u obližnjem Trnovu došlo je do novog pokušaja nasilja nad drugom djevojčicom. Radnik Sabrija M. pokušao je silovati osmogodišnju djevojčicu. Djevojčica je od radnika Sabrije M. u Trnovu zatražila jednu knjigu za drugi razred osnovne škole koju je upravo počela pohađati. Sabrija joj je obećao knjigu ako pođe s njim u stan. Djevojčica je, nesvjesna što je očekuje, poslala Sabriju i pošla s njim. Nasilnik je zaključao vrata stana i nasrnuo na nju. Plač i zapomaganje čule su njezine drugarice ispod prozora alarmirale su miliciju koja je uspjela da djevojčicu spasi.

I C. R.

II C. R.

Kako sakupljamo mravlja jaja?

Mravlja jaja sakupljamo tako, da pokupimo cijeli mravinjak zajedno sa zemljom i mravima i sve skupa stavimo u kakvu škrinju. Iz te škrinje vadimo jaja zajedno sa zemljom i mravima i sve zajedno sipamo pred piliće.

I C. R.

II C. R.

Što će učiniti fazanerist s fazančićima u umjetnoj fazaneriji, kad je opazio da se približuje nevrjeme?

Kad fazanerist u umjetnoj fazaneriji opazi da se približuje nevrjeme, sazvat će fazančice zovom ili zviždukom, kojim ih obično zove na hranjenje i zatvorit će ih u uzgojnu škrinju.

I P. R.

II P. R.

Kakova su navlastito svojstva i ponašanje oružnika uopće?

... Oružnik treba da je vazda ozbiljan i pristojan, te da uvijek drži pred očima svoje važno zvanje i svoj ugledni položaj; u dodiru sa pučanstvom neka se razborito, vješto i okretno vlada i ponaša...

... Oružnik neka ide ulicom vojnički, tiho i dostojanstveno, da uzmogne sve opaziti, što se oko njega događa...

... Oružnik se ne bi smio nikada opiti, jer ne zna, neće li morati svaki

čas službu nastupiti; dogodi li se ipak, da bi se oružnik opio, to će biti dužnost njegovih drugova, da ga odmah ispred očiju naroda uklone, te da ga prijave...

...Poželjno je, da oružnik nikada, izim ako bi to interes službe zahtijevao, ne polazi prostih ili čak zloglasnih krčma ili šatra...

I C. R.
II C. R.

Koje je najgore prevozno sredstvo za otpremu fazanskih jaja!

Najgore prevozno sredstvo za otpremu fazanskih jaja jesu kola bez pera (federa), jer se u takvim kolima jaja jako tresu...

I B. R.
II B. R.

Što je novoga u domovini!

— Žene je dočekivao obično uvečer na zamračenim i pustim mjestima i pokušavao ih obljubiti protiv njihove volje. Bio je, kažu žrtve grub i drzak.

Radnik S. F. iz Zagreba konačno je dolijao. Jedne noći njega su iznenada zaskočili policajci. Branio se prilično neuvjerljivo pred Vijećem trojice Okružnog suda u Zagrebu. Za nekoliko silovanja i pokušaja silovanja sud mu je odmjerio ukupno pet godina i šest mjeseci strogog zatvora.

I P. R.
II P. R.

Zločin silovanja, što je to!

Zločin silovanja počinio onaj, koji pogibeljnom prijetnjom, silom ili lukavom omamom čutila stavi žensku u takav položaj, da se ne može oprijeti, pa ju upotribebi na priljev izvan ženitbe.

Kazna je t. t. od 5—10 godina, a ako se dogodi veća šteta za zdravlje ili život, 10—20 godina, prouzroči li se smrt, t. t. do smrti.

I C. R.
II C. R.

Na kakvim mjestima pjeva pjevac svoj svadbeni pjev!

Svoj svadbeni pjev pjeva pjevac na stablu, ali mnogo puta i na zemlji.

I B. R.
II B. R.

Što je novoga u domovini!

— U Markovom selu, nedaleko od Perušića dogodio se neobičan slučaj. Poljoprivrednik Mile K. naljutio se na svoju ženu Anku koja se svadala sa susjedom Marom Č. Kazao joj je da to ne čini i da se primiri. Kako ga žena nije poslušala, ljut je otišao u kuću, donio nož i zaklao kobilu, koja je stajala svezana ispod jedne šljivice u blizini njegove kuće.

I C. R.
II C. R.

Da li osim velikog i malog tetrijeba ima još kakav tetrijeb!

Osim velikog i malog tetrijeba ima još i tetrijeb kopilan, koji se izleže iz jaja, kad se mriješti pijevac velikog s kokom malog tetrijeba ili pijevac malog s kokom velikog tetrijeba.

I P. R.
II P. R.

Kažite nam još ponešto o svojstvima ponašanju oružnika u opće.

...Oružnik se ne smije povlačiti s kojekakvim skitnicama bilo ženskim bilo muškim, niti ih dovađati u vojarnu, a niti dopustiti, da same u vojarnu zalaze, izim ako bi imale štogod službenog prijavitelja...

...Osobito treba da se oružnik čuva prekomjernog uživanja žestokih pića i raznih hazardnih igara, općenja sa razuzdanom ženskadijom, te raznih bučnih i nepristojnih društava, jer to sve može biti povodom, da se oružnik zaduživa i da si kvari zdravlje, a po tom pada u zlo...

I C. R.
II C. R.

Da li fazanski pijevac sjedi na jajima!

Fazanski pijevac ne sjedi na jajima. On se poslije parenja ne brine niti za koku, niti za piliće.

I C. R.
II C. R.

Kako se mora voditi hajka na vukove!

Hajka na vukove mora se voditi oprezno, tiho i bez buke i pazeći na smjer vjetra.

I C. R.
II C. R.

Gdje ima jazavac mirisnu žlijezdu!

Jazavac ima mirisnu žlijezdu pokraj šupka.

I P. R.
II P. R.

Zaštitite životinju u opće, u čemu se očituje!

...Pri klanju živinčeta ili perad i za kućni užitak neka se uvijek pazi da se klanje najbržim načinom obav i bez ikakvog mučenja...

...Mesari, kad ubijaju i kolju blašče, neka uzmu vazda vješte i jake ljude za taj posao, da blašče, ako je ikako moguće, odmah na prvi ili drugi udarac pogine...

...Pučanstvo treba upućivati, da ona bajka o podrezivanju jezika, iskapanju ili ispalanju očiju pticama baš ništa ne upliva na ljepotu ili sposobnost njihovog pjevanja, nego samo biednim pticama zadaje silne muke i boli...

...Škodljive ptice dozvoljeno je u svako doba hvatati i ubijati, te i njihova gnijezda razarati...

I C. R.
II C. R.

Kad se javlja srna zovom, a kad jaukom!

Zovom se javlja srna kad doziva lane ili kad u vrijeme parenja doziva srndača. Jaukom se javlja, kad je nešto strašno boli ili kad osjeća silan strah i bespomoćnost.

I P. R.
II P. R.

Kako glasi privremeni organički zakon od 18. siečnja 1850. godine!

Na razne skitnice, kao što muzikante, brusare, glumare, pelivane, komedijaše, onda na razne uhode i špijune neka oružnik uvijek budno pazi, jer će time mnogo protuzakonito djelo pravodobno zapriječiti moći...

...Pjesme, koje bi bile kadre svojim sadržajem izazvati uzbunu ili smutnju, ne smiju se trpiti...

I C. R.
II C. R.

Na koju divljač pucamo s visokih zasjeda i zašto!

S visokih zasjeda pucamo na divljač koja ima dobar sluh, a naročito dobar njuh, te koja bi nas, da smo na zemlji mogla lako čuti i još lakše nanjušiti.

I C. R.
II C. R.

Da li u našoj državi ima jelena aksisa!

Jelena aksisa ima u Narodnoj Republici Hrvatskoj na otocima Brioni.

I P. R.
II P. R.

Kad je dopuštena uporaba oružja!

Isto tako će biti opravdana uporaba oružja proti trpnom otporniku u ovom slučaju: oružnik progoni opasnog zlikovca, koji pređe preko dubokog potoka ili jarka uskim brvnom, pa čim je zločinac prešao, stane jedan od njegovih ortaka ili prijatelja na brvno i prepričati prolaz oružniku; oružnik će ga pozvati, da se odstrani, nu on toga ne učini, ali niti ne napada na oružnika, nego jednostavno zajaši brvno i tim trpnim otporom pričeti progono oružniku; oružnik će si u tom slučaju uporabom bode ili sablje prokčiti put, a uporaba oružja biti će opravdana.

I C. R.
II C. R.

Da li se u istom lovištu dobro podnašaju obični jeleni i jeleni lanjci!

U jednom te istom lovištu ne podnašaju se obični jeleni i jeleni lanjci, jer su jeleni lanjci živahn i nemirne čudi, te su neprestano u pokretu, čime uznemiruju obične jelene, koji vole mirnoću.

Osim toga smrde izmetine jelena lanjca i obični jeleni izbjegavaju taj smrad.

I R. B.
II R. B.

Što je novoga u domovini!

— Noću od srijede na četvrtak u kiosku Slastičarskog poduzeća u naselju Feđe Milića u Osijeku provalila su dvojica maloljetnika i ukrala kolače. Uhvaćeni su B. V. i Č. Z. iz Osijeka, ali nisu htjeli priznati provala. Tek kad im je istražitelj pružio ogledalo da vide kako oko usta još imaju tragove od pekmeza, obojica su priznali da su oni provalnici u slastičarnicu.

I C. R.
II C. R.

Da li lovstvo pruža zajednici osim materijalne koristi još kakve druge koristi!

Osim materijalne koristi pruža lovstvo zajednici još slijedeće koristi:

- a) u lovu se stvara iskreno drugarstvo,
- b) podiže se disciplina,
- c) podižu se ljudi čvrsti karakterom i tijelom,
- d) iz lova niče lijepo slikarstvo i kiparstvo, zabavne i poučne knjige, a tim se odgaja cijeli narod.

I P. R.
II P. R.

U čemu se sastoji poznavanje mjesta i osoba!

Pogibeljne po javnu sigurnost osobe treba da oružnička momčad dobro i u glavu poznaje, a osobito su po javnu sigurnost pogibljivi sumnjivci, onda anarhisti, komunisti i svi oni, koji su već radi kojeg prostog zločina kažnjeni ili se znade, da su spremni, da ga izvedu.

I C. R.
II C. R.

Kako usmrćujemo ranjenu trčku!

Ranjenu trčku usmrćujemo tako, da je glavom udarimo o koji tvrdi predmet, na pr. o stablo ili o kundak puške itd.

I C. R.
II C. R.

Kako ćemo znati da je trčka mrtva!

Mrtva trčka ima spušten očni kapak (zatvorene oči). Ima li trčka oči otvorene, pa makar da je nepomična, ona nije mrtva već samo omamljena. Takovu ne smijemo stavljati na omču, već je moramo ponajprije usmrćiti.

I B. R.
II B. R.

Što je novoga u domovini!

— Loveći prošle nedjelje ribu u potoku zvanom Klanfar, smrtno je stradao 27-godišnji A. K. iz Novog Mesta.

Njegov način ribolova bio je osebujan — lovio je ribu pomoću struje. Spomenutog dana priključio je svoj „ribički pribor“ na — dalekovod. Kad je vodič struje umočio u vodu potoka, istog je časa poginuo od električnog udara.

I P. R.
II P. R.

U kakovim se prilikama događaju politički zločini!

Pod redovitim prilikama ne bi se politički zločini izvađati mogli, ako je oružništvo na svom mjestu, ako poznaje valjano odnošaje i prilike, te ako ima valjane i pouzdane konfidente.

I C. R.
II C. R.

Smije li lovac voditi u skupni lov kuju, koja se kuca!

Lovac ne smije u skupni lov voditi kuju, koja se kuca, jer se zbog takove kuje uznemiruju psi, koji su u lovu i oni trče samo za kujom, ne mareći za lov, niti za zapovijedi svojih gospadara.

KONAC PROSLOVA